

Allehelgensdag d. 1. november 2020

Salmer:

732: Dybt hælder året i sin gang

31: Til himlene rækker din miskundhed, Gud

305: Kom, Gud Helligånd, kom brat

51: Jeg er i Herrens hænder

Nu står der blæst om cykelsti og gade (Sange og salmer 630)

571: Den store hvide flok vi se

Prædikentekst: Matthæusevangeliet 5,13-16

Jesus sagde: »I er jordens salt. Men hvis saltet mister sin kraft, hvad skal det så saltet med? Det duer ikke til andet end at smides ud og trampes ned af mennesker. I er verdens lys. En by, der ligger på et bjerg, kan ikke skjules. Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men i en stage, så det lyser for alle i huset. Således skal jeres lys skinne for mennesker, så de ser jeres gode gerninger og priser jeres fader, som er i himlene.«

Det er Allehelgensdag. Den dag, hvor vi mindes dem, vi har mistet i løbet af det sidste års tid. Døden har ikke holdt sig tilbage. Den har, som den altid gør, stjålet og hevet nogle af vores kære fra os. Det er trist. Det er tungt. Men der er alligevel meget, som døden ikke har kunnet tage fra os.

Vi har måske genstande fra den, som er død. Arvestykker. Kommoder. Vaser. Smykker. Dagbøger. Gamle tøfler. Tørklæder. Kakkelborde. Hæklerier. En hel bunke kryds og tværs blade. Små notater. Store bogsamlinger. Og ofte mange mange flere ting fra den, som vi har mistet.

Der er også minderne. De gode oplevelser. Turene rundt i landet. Besøgene og snakkene over kaffe og kringle eller over en god solid dansk middag. Vi mindes arbejdsfællesskabet i hus og have eller i stald og mark. Vi husker glimt af lykke, når vi var helt godt tilpas og tilfreds med den anden. Vi husker glimt af taknemmelighed, når livet viste sig fra sin allerbedste side. Vi husker også glimt af smerte og vrede, når vi ikke altid var helt enige med hinanden, måske endda sårede hinanden. Vi husker nok også ofte tilgivelsens lettelse, når vi fik talt ud og kom videre med hinanden.

Vi har alle vores del af minder om de mennesker, vi har mistet i løbet af det sidste års tid eller længere siden. De minder er blevet ekstra dyrebare for os. Vi vil huske dem. Vi vil ikke glemme dem. Måske skriver vi dem endda ned. For de er noget af det eneste, vi har tilbage.

Og så er der kroppens minder. Kroppen husker. Den husker, hvordan det føltes at give et knus. Den husker håndtrykket, hvad enten det var fast eller lidt slattent. Den husker duften af den anden. Den husker følelsen af at røre den andens hud. Den husker lyden af den andens stemme. Kroppen husker. Kroppen savner på sin vis også den, som er død.

Mange af de ting bærer vi rundt på. Minder. Sorg. Savn. Det fylder os. Derfor kan Allehelgen være en tung dag. En mørk dag. En dag, hvor vi godt kan blive lidt modløse. Vi bliver mindet om alt det, vi har mistet. Vi bliver mindet om det lys, der blev slukket.

(Pust det første lys ud)

Corona har ikke gjort det bedre. Selvom den, vi savner, måske ikke døde af corona, så har corona forværret det hele. Nogle har oplevet, at der ikke var plads til alle de gæster i kirken til begravelsen, som de kunne ønske sig. Nogle har oplevet, at det var svært at få lov til at være sammen med deres kære på plejehjemmet i foråret. Måske forstod vedkommende endda ikke helt, hvorfor der skulle være alt den afstand og isolation.

Corona har skabt større ensomhed. Større frustration. Mere modløshed. Mindre håb. Både for dem, der har mistet i løbet af det sidste års tid, men også for os andre. Det sidste halve år har været mærkeligt, og når vi nu ser fremad mod en sikkert lige så mærkelig og svær tid, kan det være svært at bevare modet. Håbet. Lyset. Corona er en elendig sygdom. En dygtig lyslukker.

(Pust det andet lys ud)

Når man er ramt af sorg eller af ensomhed eller frustration på grund af corona-restriktioner, så er det let at blive ramt af ligegyldighed. Så melder lysten til aflysningen sig. Kan vi ikke lige så godt aflyse det hele? Kan vi ikke lige så godt aflyse julegudstjenesten, for det bliver ikke helt det samme? Kan vi ikke lige så godt aflyse vores aftale om en gåtur? Jeg orker det ikke. Kan vi ikke lige så godt aflyse dagen i morgen, for det er da godt nok tvivlsomt, om den bliver fyldt med glæde. Kan vi ikke lige så godt aflyse resten af livet? Ligegyldigheden kommer snigende. Det hele føles

lige meget. Sofaen kalder virkelig indtrængende. Måske endda suppleret med masser af kage, chips, fjernsyn og ekstra lure. Ligegyldigheden stjæler vores håb. Vores livslyst. Vores lys.

(Pust det tredje lys ud)

Når der ikke er lys, så er det mørkt. Når der ikke er håb, så er der mismod. Når der ikke er glæde og mening i hverdagen, så kommer ligegyldigheden. Jeg tror, der er mange, som kan mærke mørke, mismod og ligegyldighed kommer snigende her på Allehelgensdag sidst i efteråret, midt i coronarestriktioner, midt i savn og sorg.

I er jordens salt, siger Jesus.

Der er en opgave til os som kirke. Som kristne. Som medmennesker. Vi skal være salt i hinandens liv. Saltet er både en smagsforstærker og en, som forhindrer forrådnelse. Uden salt, så bliver maden ligegyldig og smagløs. Uden salt, som man i gamle dage brugte i saltkar, så rådner kødet.

Vi skal være salt i hinandens liv. Sørge for at hive andre ud af ligegyldighed. Give deres liv farver og mening. Insistere på at mødes og gå den tur, selvom den anden virkelig ikke orker. Vi skal turde at blive ved at lave aftaler med den, som virkelig har mest lyst til at aflyse det hele. Vi skal som kirke blive ved med at lave gudstjenester og arrangementer, selvom restriktioner og regler og mundbind gør det hele lidt mere bøvl. Vi har en opgave. Vi som kristne. Vi som kirke. Vi som medmennesker. Vi er ikke bare til for vores egen skyld, men for hinandens.

Det kan være svært at vide, hvordan man bedst hjælper et menneske i sorg. Ofte ved vi det måske heller ikke selv, når vi sørger. Nogle sørgende vil tale en helt masse om det. Nogle vil helst ikke tale om det. Nogle vil helst ses meget. Nogle vil helst ikke mødes så meget. Vi må give hinanden plads og rum, og så samtidig insistere på relationen. Være tålmodige. Være udholdende. Være stædige i at ville hinanden, selvom livets sære veje gør, at vi ikke er altid er helt på bølgelængde eller helt synkrone.

Solide og tålmodige relationer. Venner og familie, som hiver én ud af ligegyldighed. Det er salt, som giver håb.

(tænd det første lys)

I er verdens lys, siger Jesus. I nogle kirker tænder man lys om aftenen, så de kan ses i den mørke tid. Og da mange kirker er bygget højt oppe, så kan lyset ses langt væk. Og sådan skal det være med lyset, siger Jesus. Det skal ikke skjules. Det skal ikke gemmes væk. Lyset skal skinne i mørket.

Det er altså kirkens opgave, en kristens opgave, ethvert menneskes opgave at være lys for andre. Det pudsige er, at Jesus ikke siger, det er noget, vi skal prøve at være. Noget vi skal prøve at blive. Bliv lys for andre. Eller prøv nu at skinne for andre, så godt I kan. Nej, det er noget, vi *er*. I er verdens lys. Punktum. Sådan er det. Det tyder på, at det ikke er noget, vi er i os selv. Det skyldes ikke vores egen store lysende evner. Men noget, vi er blevet givet.

I dåben tændes der et lys i os. Det lys kan skinne og brænde hele livet, gennem døden og ind til det evige liv. Så stærkt er det, som Gud har gjort i os og med os. Men det lys har også en opgave undervejs. Det skal lyse op i andre menneskers liv. Gud har gjort noget i os, han har gjort noget med os, som andre skal have gavn af.

Hvis Gud har givet dig store portioner håb, så del det med dem, som har svært ved at håbe.

Hvis Gud har givet dig store mængder tro, så del det med dem, som har lettest ved at tvivle.

Hvis Gud har givet dig glæde og godt humør, så del det med dem, som har lettest ved at være melankolske og triste.

Hvis Gud har givet dig en stor erfaring af at være et tilgivet menneske, så den del erfaring med dem, som har svært ved at føle sig tilgivet af Gud, af andre og af sig selv.

Hvis Gud har givet dig en stærk længsel efter det evige liv, så del det med dem, som kun føler dødens magt og har svært ved at håbe på noget efter døden.

I er verdens lys. Vi er er verdens lys.

(tænd det andet lys)

Lad os lytte til en gammel stemme. Kaj Munk var præst i Vedersø i Vestjylland fra 1924-1944, hvor han blev dræbt af nazisterne. I en prædiken til Allehelgen overvejer han, hvorfor den ligger, hvor den gør, her sidst på efteråret. Han siger:

Hvorfor ligger De dødes Dag her i den døde Tid? Var det ikke meget kristeligere, om den var lagt i Maj Maaned, og vi kunde staa ude ved Eføjen og lade Blomsterduft og Fuglesang fortælle os Opstandelsens Evangelium?

Nej, for det kender Blomsterne og Fuglene ikke. Opstandelsen har ikke noget at gøre med den stakkels jordiske Vaar, der varer en kort Stund og jages af Sommer og Høst og Vinter igen i Aarets evige Rundgang. I Naturens Rige er Vaar og Vinter lige stærke, lige "evige"! Den ene kan lige saa godt kalde sig for Sejrherre som den anden.

Derfor er det egentlig godt, at der er saa trist og uhyggeligt paa Kirkegaarden nu. Det klipper Hovedet af den billige Lyrik. Det fortæller os, at Døden er Døden — ganske uden formildende Omstændigheder. Og det minder os om, at den Vaar, vi staar her og har saa bitterlig Brug for, skal vi ikke hente hos Aarstiden eller fra et lunere Himmelstrøg; den er uafhængig af Tid og Sted; den faas kun hos Jesus Kristus.

Den fås kun hos Jesus Kristus. Så vidt Kaj Munk. Den evige vår, det evige forår fås kun hos Kristus, gennem Kristus. Vi sang noget lignende i "Dybt hælder året i sin gang" i begyndelsen af gudstjenesten. Sidste vers:

Han lover mig en evig vår,
trods vinterstorm og død;
thi livet frem af graven går,
som Kristus gennembrød.

Det giver håb. Det giver mod. Kristus har overvundet døden, selv når vi mærker den her i det kolde og mørke efterår. Kristus har vundet over alt det, som vi tynges af. Hvis livet virkelig igen kan gå frem af graven, hvis døden ikke er for evig, så er alt også muligt her inden døden.

Kristus har magt. Magt til at give os håb. Magt til at trøste os. Magt til at give os lys.
(tænd det tredje lys)

Alle tre lys er nu tændt igen. Betyder det så at alt er godt og glæde? At Allehelgens dag bliver til en festdag? Nej, ikke kun. Sorgen og mismodet og savnet og ligegyldigheden kan stadig rumstere. Og

de skal have lov til at have plads. Men det betyder, at der er nogle kilder til håb og lys, som vi må minde hinanden om. For det første, at vi skal være salt og bekæmpe ligegyldigheden og mismodet i hinandens liv. For det andet, at kirken, de kristne, vi kristne er lys og skal dele det lys med hinanden. Og for det tredje, at Jesus har vundet over døden og givet os håb om evigt liv. Evig vår, evigt lyst forår hos Gud.